

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.21.939/2017/3.

A tanács tagjai:

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke

Nyíróné dr. Kiss Ildikó előadó bíró

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit bíró

A felperes:

felperes neve(fél címe 1)

Az alperes:

alperes neve(fél címe 2)

Az alperes képviselője:

Tordainé dr. Sztráska Erzsébet ügyvéd (fél címe 3)

A per tárgya:

Szülői felügyelet gyakorlásának megváltoztatása, gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Salgótarjáni Járásbíróság 4.P.20.470/2016/25-I.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Balassagyarmati Törvényszék 2.Pf.20.241/2017/4.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú ítéletet helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperes részére 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az alperes (továbbiakban: a felek) házastársak voltak. Házasságukból 2002. október 24. napján **N. V.** és 2005. február 21. napján **E. H.** utónevű gyermekeik születtek. Házasságukat a **S.** Városi Bíróság a 2007. július 3. napján kelt és jogerőre emelkedett részítéletével bontotta fel. A perben kötött egyezségben a felek – egyebek mellett – az **E. H.** utónevű gyermeket az anyánál, a **N. V.** utónevű gyermeket az apánál helyezték el és egymással szemben gyermektartásdíj iránti igényük nem volt.
- [2] Az egyezség megkötésekor a felperes havi 62.200 forint összegű jövedelemmel rendelkezett, az alperes 24.824 forint gyermekgondozási segélyben részesült. Mindkét fél egy gyermek után járó családi pótlékot vett igénybe.

- [3] Házasságuk felbontását követően a felperes új házasságot kötött. Közös háztartásukban nevelték a felek **N. V.** utónevű gyermekét és a felperes házastársának három – 1999, 2000 és 2003. évben született – gyermekét.
- [4] A **N. V.** utónevű gyermek 2016. május 10. napján az alpereshez költözött. A perben kötött egyezségben a felek megállapodtak abban, hogy a gyermek feletti szülői felügyeleti jogokat kizárólagosan az alperes gyakorolja.
- [5] A felperes a **S. Kft.** alkalmazottja. A **N. V.** utónevű gyermek és házastársának egyik gyermeke után igénybe vette a családi adókedvezményt, így 2015. május 1. és 2016. május 31. napja közötti időtartamban a havi rendszeres nettó keresete 153.471 forint volt. A családi adókedvezmény megszűnése miatt 2016. június 1. és szeptember 31. napja közötti időtartamban a jövedelme havi 131.125 forintra csökkent. Alkalmi munkából havi 15.000-20.000 forint jövedelme származik.
- [6] Házastársával közös tulajdonában áll a 2014. április hónapban vásárolt **K., K.** út ... szám alatti ingatlan, amelynek (helyesen) 2.250.000 forint vételárát 2017. júliusig havi 70.000 forint részletekben fizetik. Az ingatlan átalakításához 1.200.000 forint összegű hitelt vettek fel, amelynek futamideje 59 hónap, havi törlesztőrésze 39.273 forint. A lakás használatával havonta 12-13.000 forint összegű villany,- 15.000 forint összegű víz,- 10.000 forint összegű gázdíj merül fel. A fűtés költsége a fűtési időszakra 200.000 forint, a televízió előfizetés díja havonta 12.000 forint.
- [7] A felperes házastársa a **C. Központ** alkalmazottja, a keresete 2016. július hónapban 78.670 forint, 2017. február hónapban 82.000 forint volt.
- [8] A felperes házastársának a felperessel közös háztartásban nevelt gyermekei az elsőfokú ítélet meghozatalakor 17, 16 és 13 évesek voltak, szakközépiskolába, illetve általános iskolába jártak. Tartásukkal kapcsolatban rendkívüli kiadások nem merülnek fel. Havonta (helyesen) gyermekenként 27.000 forint összegű árvaellátásban és 16.000 forint összegű családi pótlékban részesülnek.
- [9] Az alperes egyedülálló. A korábban a felek közös tulajdonában állt **S., Cs.** ... szám alatti ingatlan a kizárólagos tulajdonába került, az ingatlant terhelő hitel törlesztőrésze havi 26.000 forint. Rendszeres havi kiadása a 6.000 forint összegű villany,- a 7.000 forint összegű víz,- a 10.000 forint összegű gáz,- a 10.000 forint összegű telefonszámla és az internet és televízió 6.000 forint összegű előfizetési díja.
- [10] Az alperes eladó, szakács, felszolgáló és kulturális rendezvényszervező szakképesítéssel rendelkezik, de 2016 áprilisa óta nem áll munkaviszonyban, a Munkaügyi Központ által szervezett tanfolyamon vesz részt. Havi 22.800 forint összegű álláskereső támogatásban részesül. Megélhetését édesanyja havi 30.000 forinttal támogatja.
- [11] Az elsőfokú ítélet hozatalakor a felek közös gyermekei az általános iskola 8. és 6. osztályába jártak. Az alperes gyermekvédelmi támogatásban részesül, ezért a gyermekek tankönyv ellátása és a napi háromszori étkezése ingyenes. Mindkét gyermek zeneiskolába jár, amelynek térítési díja félévenként 7.200 forint. A gyermekek szemüvegének cseréje évente 40.000 – 60.000 forint költséget jelent.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [12] A felperes a felülvizsgálattal érintett keresetében azt kérte, hogy a bíróság a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét 2016. június 1. napjától kezdődően a **N. V.** és az **E. H.** utónevű gyermekek után gyermekenként havi 15.000 forintban állapítsa meg.
- [13] Az alperes viszontkeresetében a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megállapítását 2006. május 1. napjától kezdődően gyermekenként havi 25.000 forintban kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [14] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte a felperest, hogy 2016. május 10. napjától kezdődően minden hónap 15 napjáig gyermekenként havi 25.000 forint összegű gyermektartásdíjat fizessen

meg az alperes részére. A gyermektartásdíj hátralékot a 2016. május 10. és 2017. január 27. napja közötti időtartamra 193.340 forintban állapította meg, melynek megfizetésére havi 5.000 forint összegű részletfizetést engedélyezett azzal, hogy az első részlet 2017. március 15. napjáig, a további részesletek pedig a következő hónap 15. napjáig esedékesek és egy részlet elmulasztása esetén az egész tartozás egy összegben esedékessé válik. A felperest az alperes részére 30.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

- [15] A gyermektartásdíj mértékét a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:218. § (1), (2) és (4) bekezdése, valamint a 4:207. §-a alapján állapította meg.
- [16] A felperes teljesítőképessége körében figyelembe vette, hogy a N. utónevű gyermek alpereshez történt költözését követően a családi adókedvezmény megszűnése miatt a jövedelme 131.125 forintra csökkent. Értékelte azt is, hogy havonta jelentős, 70.000 forint összegű részesletekben fizeti a családja által lakott ingatlan vételárát, valamint azt, hogy a felperes lakásfenntartási költségei – arra tekintettel, hogy a házastársának három gyermekét saját háztartásában neveli – magasabbak, mint az alperes hasonló jellegű kiadásai.
- [17] Az alperes teljesítőképessége körében azt vette figyelembe, hogy nem rendelkezik munkaviszonnyal és szociális ellátásának összege mindössze 22.800 forint, ugyanakkor az alperes is havi 26.000 forint összegű törlesztőrészt fizet.
- [18] Ezen körülményekre tekintettel ahhoz, hogy az alperes megfelelően tudja biztosítani a gyermekek ellátását, legalább gyermekenként 25.000 forint összegű gyermektartásdíj fizetése indokolt a felperes részéről.
- [19] A felperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és a gyermektartásdíj összegét gyermekenként havi 20.000 forintra, a gyermektartásdíj hátralék összegét 106.660 forintra leszállította.
- [20] Az elsőfokú ítélet helyesen rögzítette a felek jövedelmi és vagyoni viszonyait, valamint a gyermekek tényleges szükségleteit. A bizonyítékok mérlegelésénél azonban nem értékelte az elsőfokú bíróság kellő súllyal azt a tényt, hogy a felperes saját háztartásában gondoskodik házastársa előző kapcsolatából született három gyermekéről is, annak ellenére, hogy a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés c) pontja alapján a gyermektartásdíj meghatározásánál figyelembe kell venni a szülők háztartásában eltartott más – saját, mostoha, vagy nevelt – gyermeket és azokat a gyermekeket, akikkel szemben a szülőket tartási kötelezettség terheli.
- [21] Erre tekintettel a másodfokú bíróság a felperest a házastársa gyermekeivel szemben terhelő tartás összegét az alperessel közös gyermekek részére nyújtandó tartás összegének felében vette számításba, figyelemmel arra is, hogy a gyermekek tartása házastársát is terheli.
- [22] A módosult pernyertesség, pervesztesség aránya miatt a felperes elsőfokú perköltség fizetésére kötelezését mellőzte.

A felülvizsgálati kérelem

- [23] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet hatályában fenntartását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.
- [24] A felülvizsgálati kérelem indokai szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 4:207. §., 4:214. §., 4:215. §., 4:218. §., valamint a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 2. § (1) és (4) bekezdését, 3. §-át, 4. § (1) bekezdését, 177. §-át, 206. §., 239. §-át, valamint a 249. §-át.
- [25] A jogerős ítélet a régi Pp. 206. §. rendelkezését azért sérti, mert az ítélet indokolása nem tartalmazza kellő részletességgel, hogy a másodfokú bíróság miért nem tartotta megalapozottnak az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelését, illetve azt, hogy a másodfokú bíróság az ügy érdemére vonatkozóan folytatott-e le bizonyítást, ha nem; azt miért mellőzte.

- [26] A Ptk. 4:218. § (2) bekezdés c) pontja azért sérült, mert az elsőfokú bíróság ténylegesen nem vizsgálta a felperest és házastársát; illetve a felperes házastársának gyermekeit megillető juttatásokat; így az árvaellátást, a családi pótlékot és a felperes által szerzett havi többlet jövedelmeket. Nem ellenőrizte az adatok valóságtartalmát, az elsőfokú ítélet indokolása erre vonatkozóan nem tartalmaz érdemi adatokat. A másodfokú bíróság sem vizsgálta a felperes házastársa gyermekeinek életkorát, rászorultságát.
- [27] Megsértette a jogerős ítélet a Ptk. 4:215. § (1) bekezdésében foglaltakat is, mert figyelmen kívül hagyta, hogy a szülő a kiskorú gyermek tartására a saját szükséges tartásának korlátozásával is köteles.
- [28] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [29] A Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között bírálta felül.
- [30] A felülvizsgálati kérelem alapos.
- [31] A felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK vélemény 3. és 6. pontja szerint amennyiben a fél felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítéletet több okból is támadja; vagyis több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásnak rendelkeznie kell a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelményekkel.
- [32] A rendkívüli jogorvoslati kérelem központi eleme a megsértett jogszabályhely megjelölése és a jogszabálysértés körülírása: a felülvizsgálati kérelemben pontosan meg kell jelölni azt a jogforrást és azon belül azt a jogszabályhelyet, amelynek megsértésére a fél hivatkozik; a jogszabálysértés tartami körülírása keretében pedig a rendkívüli perorvoslatot megalapozó fogyatékoságát, amellyel kapcsolatban részletesen ki kell fejtenie jogi álláspontját.
- [33] Érdemben csak azok a hivatkozások vizsgálhatóak, amelyek esetében a régi Pp. 272. § (2) bekezdésében meghatározott tartalmi követelmények maradéktalanul teljesültek. (BH 2015.307.)
- [34] Az alperes felülvizsgálati kérelmében számos eljárási és anyagi jogi jogszabály megsértését állította, azonban kizárólag a régi Pp. 206. §, valamint a Ptk. 4:218. § (2) bekezdés és a 4:215. § (1) bekezdés sérelmére hivatkozásnál jelölte meg a jogszabálysértés indokait. Ezért a Kúria nem vizsgálta érdemben az alperesnek azt az állítását, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 4:207. és 4:214. §-ait, valamint a régi Pp. 2. § (1) és (4) bekezdését, 3. §-át, 4. § (1) bekezdését, 177. §-át, 239. §-át és 249. §-át.
- [35] A felülvizsgálati kérelem érvelésével szemben a másodfokú bíróság egyértelműen kifejtette, hogy a gyermektartásdíj elsőfokú bíróság által megállapított összegét azért szállította le, mert az elsőfokú bíróság a felperes teljesítőképességének vizsgálata során nem értékelte kellő súllyal azt a tényt, hogy a felperest tartási kötelezettség terheli a házastársa gyermekeivel szemben is. (másodfokú ítélet 3. oldal negyedik bekezdés)
- [36] Az alperes állításával szemben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a felperes előadása alapján tartalmazza a felperes házastársa gyermekeinek életkorát, az általuk folytatott tanulmányokat és a részükre folyósított ellátások összegét is. (elsőfokú ítélet 2. oldal utolsó bekezdés) A régi Pp. 163. § (2) bekezdés alapján ugyan az elsőfokú bíróság csak akkor fogadhatta volna el a felperes előadását tényként, ha azokat az alperes bírói felhívás ellenére nem vonta kétségbe. Ez az eljárási szabálysértés azonban az ügy érdemi elbírálására nem volt lényeges kihatással, különösen azért nem, mert a felperes ezen adatokra vonatkozó előadásának valóságát az alperes még a felülvizsgálati kérelemben sem vitatta.

- [37] az alperesnek az a hivatkozása, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 4:218. § (2) bekezdését azáltal, hogy a felperes vér szerinti gyermekeivel szemben fennálló tartási kötelezettségének mértékét a mostohagyermekkel szemben fennálló tartási kötelezettségére tekintettel csökkentette.
- [38] A Ptk. 4:198. §-a a családjogi tartási kötelezettséggel összefüggésben határozza meg a mostohagyermek fogalmát, továbbá a mostohaszülő tartási kötelezettségét. A törvényhely (1) bekezdése szerint a házastárs köteles háztartásában eltartani a vele együtt élő házastársának a tartásra szoruló kiskorú gyermekét és a (2) bekezdése értelmében a mostohaszülő tartási kötelezettsége nem érinti a vér szerinti szülő tartásdíj-fizetési kötelezettségét.
- [39] A szabályozásból következően a mostohagyermek a házastárs gyermeke, akit a házastársak megállapodásuk alapján közös háztartásukban nevelnek. A Ptk. 4:218. § (2) bekezdés c) pontja pedig a vér szerinti gyermek tartásdíjának meghatározása során a szülő háztartásában eltartott mostohagyermek figyelembe vételét írja elő.
- [40] A mostohagyermek iránti tartási kötelezettség a kiskorú gyermek tartásától jelentősen eltér: a mostohagyermek tartása csak természetben történő tartást jelent, amelynek kötelezettsége a mostohaszülőt a kiskorú gyermek vér szerinti szüleit követően, és csak akkor terheli, ha a mostohagyermek a tartásra rászorul. Ezért a vér szerinti gyermek tartása a mostohagyermekre tekintettel csak akkor csökkenthető, ha az utóbbiak tartása a saját vér szerinti szüleinek jövedelméből megfelelően nem fedezhető. (BH. 2002.400; Kúria Pfv.II.21.430/2016/3.)
- [41] A tényállás alapján megállapítható, hogy a felperes mostohagyermekai elhunyt édesapjuk után gyermekeként havi 27.000 forint összegű árvaellátásra jogosultak, a felperes házastársa havi 76.000 – 82.000 forint összegű munkabérrel rendelkezik, és gyermekeként havi 16.000 forint összegű családi pótlékban részesül; vagyis a felperes mostohagyermekének tartására magasabb összeg áll a felperes házastársa rendelkezésére, mint az alperesnek a közös gyermekek tartására. Mindezekből pedig okszerűen csak arra lehet következtetni, hogy a felperes mostohagyermekének tartási költségei házastársa jövedelméből, továbbá az árvaellátásból és a családi pótlékból fedezhetőek. A felperes természetbeni tartási kötelezettsége a házastársával közös tulajdonban álló ingatlanában mostohagyermekai lakhatásának biztosítására korlátozódik, pénzbeni tartási kötelezettsége nincs a gyermekek felé.
- [42] A másodfokú bíróság ezért a Ptk. 4:218. § (2) bekezdése c) pontjának jogszabálysértő értelmezésével csökkentette a felperes által fizetendő gyermektartásdíj összegét.
- [43] A Kúria ezen indokok alapján a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését a régi Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az elsőfokú ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [44] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás megtartása nélkül bírálta el.
- [45] Az alperes felülvizsgálati kérelme eredményes volt. Ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése szerint a Kúria kötelezte a felperest az alperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján állapította meg.
- [46] A felülvizsgálati érték az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39.§ (2) bekezdése és a régi Pp. 24. § (2) bekezdés a) pontja alapján 120.000 forint. A feleket az ügyben az Itv. 3. § (1) bekezdés e) pontja alapján megillető tárgyi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati illeték összege az Itv. 39.§ (1) bekezdése és az 50. § (1) bekezdése alapján 50.000 forint, amelyet a felperes illeték megfizetése alól mentesítő részleges személyes költségmentessége folytán a régi Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó 78. § (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2018. június 5.

. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. előadó bíró, dr.
Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelül: